

נחל'י נצח

י"ל ע"י מוסדות כרסלב | בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גיליון מס' 727
פרשת וירא תשפ"ב

ר"ח	אחד השבוע	שבת השבת	החלקת נרות
19:14	18:34	17:23	ירושלים
19:11	18:36	17:39	תל-אביב
19:12	18:35	17:31	חיפה
19:15	18:36	17:42	באר שבע

דבר ראש הישיבה

הכל מחושבן

מי זה לוט הזה? • מצד אחד מצוות לרוב ונכד כמו המשיח • ומצד שני תושב סדום ונכדי לא באים בקהל ה' • איך זה מסתדר? • כלום לא נאבד • וגם: איזו עסקה הציע הרב לשר האוצר לפני ריצת הבוקר?

הרבנים חששו מהפגיעה הגדולה בכבוד התורה ולא שמעו לעצתו, מלבד רב חשוב אחד שהחליט לקבל את העצה. למחרת הרב חיכה לו עד שיצא לטיול הבוקר וניגש אליו, והשר אומר לו: "שנינו אנשים עסוקים, גם אני וגם אתה; יש לך שתי דקות לומר לי מה אתה צריך". אמר לו הרב: "באתי למכור לך מאורר לגיהנום..." שאלו השר: "כמה זה יעלה לך?" השיב: "שתי מליון שקל לבני הישיבות". אמר לו: "קיבלת".

כי גם אם עשה הרבה עבירות, אבל את הזכות שהסכים לתמוך בלימוד התורה אף אחד לא ייקח לו.

בפרשתנו אנו לומדים על לוט אחיינו של אברהם שניצל מסדום בזכותו, וממנו נולדו עמי עמון ומוזאב.

משהו מעניין רואים אצלו, הפכים קיצוניים. כידוע, מלוט יצאה נשמת מלך המשיח: רות היא ממוזאב וממנה יצא דוד. ומצד שני, כתוב בחז"ל (גיטין נז, ב) שאפילו מבני בניו של המן הרשע (שהיה עמלקי) למדו תורה בבני ברק, אבל עמומי ומוזאבי לא יכול לבוא בקהל ה' גם אם יתגיירו, וזה בגלל לוט. ויש להבין מה הולך כאן.

אפילו לא משניות

ונצטט מעט מדבריו המיוחדים וממלהיבים של רבי נתן מברסלב ב"ליקוטי הלכות" (הל' תרומות ומעשרות הלכה ג): "גם כשבוער הלב לה' יתברך חוץ מהמדה - גם זה אינו טוב, כי על ידי זה יכול ליפול לגמרי ח"ו... שמחמת ריבוי תבערת לבבו, מחמת שלפי מה שמשער בליביה גדולתו יתברך ואיך פגם נגדו יתברך, אשר לפי זה הוא צריך להתקדש בקדושה יתירה מאד מאד, ולסלק עצמו לגמרי מהעולם הזה, ולהתקדש בכל הקדושות, ולהתענות הרבה ולסגף עצמו בכל הסגופים שבעולם, וגם כל זה אינו מספיק לו לפי עוצם חטאיו".

יהודי עושה חשבון הנפש, ומבין שלעומת גדולת ה' כל פגם שעשה פעם הוא עצום ונורא, וחייב לעשות תשובה בצורה כמעט על-אנושית. "ומחמת שאינו יכול להתגבר על גופו לעשות כל אלה, מחמת זה אינו עושה כלל אפילו מה שיכול! ויש שנפלו כל כך בדעתם, עד שאינם יכולים אפילו ללמוד דף גמרא או פרק משניות..."

"ועל זה כבר הזהיר אותנו מאד שלמה המלך עליו השלום (קהלת ז, טז-יז) 'אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה!...' וכי מפני שאינו יכול להרויח כל מה שיכולין להרויח בזה העולם, אם כן לא ירויח כלל וגם יפסיד חס ושלום מה שיפסיד רח"ל רח"ל? כי בודאי כל מה שיעשה איזה דבר שבקדושה בשביל ה' יתברך, אפילו נקודה קטנה בעלמא, בודאי לא יאבד לעתיד שום דבר, אפילו דבור אחד בתורה או תפילה, או פרוטה אחת לצדקה וכיוצא בזה!... אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה, וכל מה שפעל ועשה בשביל ה' יתברך, דבר גדול ודבר קטן - לא יאבד דבר לעתיד!". כי אפילו לוט שעשה עוולות חמורות, מקבל שכר מופלג על המצוות שעשה.

רוצה רק סדום

התשובה היא, שלוט הלך עם אברהם אבינו ושימש אותו והייתה לו זכות גדולה בכך ששימש את הצדיק. עוד זכות היתה לו, שכשאברהם ירד למצרים ואמר על שרה "אחותי היא", לוט היה אתם ושתק ולא גילה ששרה היא אשתו. והיתה לו גם זכות שהוא הכניס אורחים כאברהם.

ומאיך, כאשר אברהם אמר ללוט "הפרד נא מעל" בחר לו לוט לשבת בסדום. אנשים פגשו אותו בדרך ושאלו אותו "לאן אתה הולך?" - "אני רוצה ללכת לסדום". אומרים לו: "יש גם באמצע; אתה לא חייב להיות צדיק מופלג כמו אברהם, אבל למה לרוץ עד סדום שהם הכי חוטאים?". והוא אומר "אני רוצה רק סדום".

למדנו שלוט עשה כמה מעשים טובים, ומאיך עשה כמה מעשים שאינם הגונים. ה' אומר לו כביכול: לא אקפח את שכרך, אוציא מזרעך את המשיח, אבל כלפי מה שאתה לא בסדר אתן לך עונש כמו שכתוב "לא יבוא עמומי ומוזאבי בקהל ה'". אצל ה' הכל מחושבן לפרטי פרטים.

מאורר לגיהנום

בעניין זה שמעתי שלפני כעשרים וחמש שנה הגיעו מספר רבנים לפגישה עם שר האוצר כדי שיתן הטבות לכלליות לציבור החרדי. הרבנים החשובים המתינו משעות הבוקר עד שיעשה של בערב, ולאחר המתנתם המרובה הגיע עוזרו של שר האוצר ואמר שהשר לא יגיע כיון שהוא עסוק.

והוסיף ואמר: "אתן לכם עצה טובה: אתם יכולים ללכת מחר בבוקר לעירו של השר, בשעה שש בבוקר הוא יצא לריצה ואז תוכלו אולי להעלות את בקשתכם".

למחרת הרב חיכה לו עד שיצא לטיול הבוקר וניגש אליו, והשר אומר לו: "שנינו אנשים עסוקים, גם אני וגם אתה; יש לך שתי דקות לומר לי מה אתה צריך"

להזמנות: **02-6289761** / **052-7679638** | ספרו החדש של הרב' ח שמואל שטרן שליט"א | **שביל חדש** נפתח אל הלב

חברים טובים

מאתים וחמישים איש נשיאי עדה אנשי שם. און בן פלת אשתו הצילתו רק באמצעות הריחוק הפיזי מהליצנות. אילו היה הולך להיות איתם היה נמשך אחריהם, כי הליצנות והקרירות הם הארס החזק ביותר נגד האמונה הפשוטה לקיום רצון ה' בתמימות.

הבית ישראל מגור היה מספר על הגאון ר' שמעון סופר מקראקא, שהגיע לפתחו אדם ושאלה בפיו האם לשלוח את בנו ללמוד אצל מלמד ת"ח וירא שמים, אך החברים בכיתה הם בעלי השפעה רעה. לחילופין, בנו יכול ללמוד אצל מלמד באיכות פחותה אך עם תלמידים יראי שמים. הרב ענה לו שעדיף ללמוד אצל הרב הפחות טוב, העיקר שהחברים יהיו ראויים, הם משפיעים ביותר על נפש הילד. הוא הוכיח את דבריו מהפסוק "ויתרוצצו הבנים בקרבה", כשהיתה עוברת על פתח בית שם ועבר היה יעקב מפרסם לצאת. והלא הגמרא אומרת שבאותם הימים התינוק יושב ולומד תורה מפי המלאך, ומדוע רצה לצאת? אלא מכאן ראייה שעדיף לברוח מחבר רע, גם אם יש לו רבי טוב...

לא לחברות אמיצה

כבר כתב הרמב"ם שצריך לאחוז בשביל הזהב והוא דרך האמצע. והרי אין מן הנמנע שהילד משחק עם חברים מכל הסוגים, ברם עלינו להשיג שהקשר לא יתפתח מעבר, שיישאר ברמת המשחק.

מסופר על הרבי ר' בונם מפשיסחא שנסע פעם עם חסידיו לפונדק, ושמעו שם שני אנשים פשוטים מדברים ביניהם. היה זאת בפרשת וירא. האחד שאל את חברו על הנאמר אצל אברהם ואבימלך "ויכרתו שניהם ברית", שהמילה "שניהם" מיותרת, למה לא כתוב "ויכרתו ברית"? ענהו החבר: "גם לי היה קשה איך בכלל אברהם עשה ברית עם נכרי כמו אבימלך. אך לאחר שאלתך אוכל לתרץ את שתי השאלות: אברהם כרת ברית עם אבימלך, אבל הם נשאו "שניהם", כל אחד בדרכו. הברית הייתה רק לצורך התועלת שהייתה, אך בעצם נשאו "שנים" נפרדים".

לאחר ששמעו את הדברים נסעו חזרה לעיירתם. לשאלת התלמידים לשם מה נסעו, ענה להם הרבי שהיה שווה בשביל לשמוע את דבר התורה מפי שני הצדיקים הנסתרים הללו.

ל הורה הרואה את ילדיו מתרועעים עם חברים במשחקי ילדות מתוך חדווה ומרץ נעורים, לבו מתרונן משמחה וסיפוק. חלק חשוב מההתפתחות הילד היא הקשרים החברתיים שהם חלק בלתי נפרד מאישיותו של הילד שתלווה אותו בעתיד לכל החיים, וכן, המציאות מוכיחה שילד חברותי הוא שמח יותר ובעל ערך עצמי גבוה. החברה משפיעה על הילד גם לעיצוב קומתו הרוחנית וכן משליכה על ההתנהגות היומיומית. השאלה המטרדית היא: איך נדע אם הילד נמצא עם חברים טובים? איך עלינו להורים לכוון את הילד להתרחק מחברה רעה, לשים לב ולדווח להורים על תכנים שרואה ושומע אצל החבר?

בפרשת השבוע אנו לומדים את דברי שרה אל אברהם "גרש האמה הזאת ואת בנה, כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק". אברהם שמע בקולה לפי ציווי ה' "כל אשר תאמר לך שרה שמע בקולה". וכן בפרשה הקודמת בהיות ריב בין רועי אברם לרועי לוט, אמר אברם "הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה". אברהם אבינו מכניס אורחים, עמוד החסד, ובשני מקרים אלו היה צריך לנהוג בדרך אחרת בשביל לשמור על עצמו ועל הרועים וכן לשמור על יצחק לבל ילמד ממעשי ישמעאל שנאמר עליו שהיה מצחק ופירושו חז"ל שהיה עושה עבירות חמורות.

ליצנות

לכל הורה יש את הקול הפנימי ואת טביעת העין החדה על הילד להבחין בשלומו הרוחני והגופני. ננסה לדייק את המשמעות של ה"צחוק" של ישמעאל שגרם לשרה אמינו לפרק את הקשר שלו עם יצחק. ד"ר קל להבחין בין ילד שיש לו קושי הגורם לו לפעמים להתנהגות לא נאותה, לבין ילד שמביע זלזול ומגלגל בציניות על ערכים או על מחנכים. ילד עם קושי שמתנהג לא נכון מחוסר ידע וחינוך לא משפיע ארס כמו ילד שמכיר ויודע מהי התנהגות טובה אך הוא לועג לכל מה שלא נכון בעיניו. אי אפשר להתווכח ולהסביר לו, הוא מבטל את הכל במחי חיוך וזלזול.

גם בקורח מצינו שהיה מושך 250 אנשים קרואי עדה בדברי ליצנות כל הלילה. לקורח היו שאלות צודקות האם בית מלא ספרים חייב במזוזה וכן טלית שכולה תכלת האם חייבת בציצית, אך הדברים נאמרו בדרך של ליצנות, של זלזול בדיני התורה, זה משך אליו הרבה אנשים,

הופיע! גליון חודש חשוון

הצטרפו כעת ותקבלו חיים טובים יותר מתאים לכל בני המשפחה

<div style="background-color: #e91e63; color: white; padding: 2px; font-weight: bold; font-size: 0.8em;">מנוי 1 שנה</div> <div style="font-weight: bold; font-size: 0.9em;">28 לחודש בלבד!</div>	<div style="background-color: #e91e63; color: white; padding: 2px; font-weight: bold; font-size: 0.8em;">מנוי 2 שנה</div> <div style="font-weight: bold; font-size: 0.9em;">3 חודשים ראשונים ב-99\$ בלבד!</div>	<div style="background-color: #e91e63; color: white; padding: 2px; font-weight: bold; font-size: 0.8em;">מנוי 1 חודש ראשון</div> <div style="font-weight: bold; font-size: 0.9em;">ב-1\$ בלבד!</div>	<div style="background-color: #e91e63; color: white; padding: 2px; font-weight: bold; font-size: 0.8em;">מנוי 1 חודש ראשון</div> <div style="font-weight: bold; font-size: 0.9em;">ב-1\$ בלבד!</div>
--	---	--	--

02-623-1218

מוקד מנויים

למרות השאלות - מאמין

ושלא תחשבו שהצדיקים תמיד מבינים את מעשי ה'. באמת אברהם לא הבין איך זה מסתדר. וזו ההכמה.

לסתום את הפה, ולא רק אותו אלא גם את הלב והמחשבה, ולומר: אני באמת לא מבין. "ואני בער ולא אדע, בהמות הייתי עמר - ואני תמיד עמר". אני מאמין באמונה שלמה שה' יקיים את כל הבטחותיו בשלמות למרות שאין לי מושג איך זה יקרה. ה' יכול לעשות שני הפכים כאחד כי אין דבר הנמנע ממנו, ולכן אני ממשיך להאמין בו בפשטות, בלי להבין ובלי להרהר שנייה אחת על מידותיו.

זה היה כל כך מיוחד בעיני ה'! הקב"ה כל כך אוהב את הצדיקים שלו, שלמרות שיש להם השגות עד אין גבול הם לא מאבדים ראש, יודעים שהבורא ניצב הרבה יותר מעליהם והם פשוט לא מסוגלים להבין הכל.

וכשאברהם אבינו הבין את היישוב הפשוט של ה"סתירה" לכאורה בדברי ה', התחזק עוד יותר במידת התמימות והאמונה הפשוטה. הוא ראה שיכול להיות דבר מופלא ובלתי אפשרי בעיני אדם, וכשהבורא מחליט לפתוח את המסך הכל כל כך בהיר ופשוט. אז למה להסתבר?

גם לגבי הגאולה השלמה, תקוות כל העולמות שאברהם אבינו ידע שהיא מטרת כל הגלגולים בעולם החמוד שלנו, "וירא את המקום מרחוק". הוא ידע שהר המוריה יבנה וישכון בו בית המקדש השלישי, אך מת? לא ידוע. "מרחוק", ראייה שם בקצה האופק. "ויקרא אברהם את שם המקום הזה ה' יראה", כשה' ירצה הוא ישרה את שכניתו בהר הזה.

להאמין בלי גבול בכל מה שצריך, בלי לחשבן ולתחשב ולמדוד. חבל על העבודה, לא? ...

(ליקוטי הלכות ה"ל מתנה ה' את מז)

ברהם אבינו עומד עם הסכין המושחזת המונפת ביד ימינו. למרגלותיו, על העצים שעל המזבח, שוכב בנו יצחק עקוד בידי וברגליו. מרחוק אפשר לזהות את אחימן ששי ותלמי המשקיפים בסקרנות אל המחזה הנדיר שייחרט באותיות של יהלומים בדפי ההיסטוריה, מנסים הסביר לשרה המודאגת היכן בנה.

ואז נשמע קול מן השמים: אל תשלח ירך אל הנער. זה מספיק, אל תעשה לו כלום, אפילו לא להטוף דם.

ובעוד כל הברירה עוצרת את נשמתה, יצחק עוד עקוד, האיל עוד לא נראה באזור, מפיו של אברהם אבינו מתפרצת לה שאלה: רבנו של עולם! בתחילה אמרת לי שיצחק הוא יהיה בני האמיתי, יורש העצר; לאחר מכן אמרת להעלותו לעולה ולכאורה לא יהיה זה ממשיך שושלתי לאחר שיישחט, ועכשיו שוב "אל תעש לו מאומה?".

והשאלה הזו, שכולנו יודעים את התשובה עליה ["העלהו לעולה" אבל לא לשחוט], היא גדולת נסיון העקדה, שעליה אנו סמוכים דורות רבים כל כך.

אני מכיר הרבה יהודים שאם השם יתברך יאמר להם לשחוט את בנם יעשו זאת מיד. הגדולה שבמעשה העקדה היתה לא במעשה אלא בהכנות אליו. אברהם יכול היה להקשות ולהרהר בשאלה הזו בכל שלשת הימים שמאז הציווי ועד העקדה: "איך ה' לוקח את הבן שעליו הבטיח לי (כא, יב) "אל ידע בעיניך על הנער [ישמעאל]... כי ביצחק יקרא לך זרע", ומייעד אותו לקרבן? אתה יודע מה, אולי לאחר שיתחתן ויעמיד בנים יוכל להישרף למען ה', אין לי בעיה לעשות את רצון ה' גם בדברים הכי קשים, אבל אני לא מבין איך אפשר לשוחטו כעת ולסתום את הגולל על על ההבטחות הרבות שניתנו לי בקשר לעם הנפלא שיצא מחלצי?"

אני מכיר הרבה יהודים שאם השם יתברך יאמר להם לשחוט את בנם יעשו זאת מיד. הגדולה שבמעשה העקדה היתה לא במעשה אלא בהכנות אליו...

לצעירי הצאן

חטף כל יהלום!

וכי מפני שאינו יכול להרויח כל מה שיכולין להרויח בזה העולם, אם כן לא ירויח כלל וגם יפסיד חס ושלום מה שיפסיד רח"ל רח"ל? מפשות גדולה היא להתיאש, כי גם אם עשה הרבה עברות, אבל את הרויחות שכן פעל בעולם הזה אף אחד לא יקח לו

מתוך מאמר ראש הישיבה

מה יעזור לבערל

196 שנים לפטירת רבי מנחם מענדל מקאסוב בעל "אהבת שלום", שב"ק י"ז חשוון תשפ"ב - י"ז חשוון תקפ"ו

הצדיק המפורסם בתפילותיו הלהטות והעל-אנושיות שעשו להן שם בכל הארץ.

"מה רצונך בני?" שאלו הצדיק ברוך. שוב חזר בערל על צרתו וצרות בנותיו, ושוב התנחם בראותו את ארשת פני רבי אורי שמתכרמות עמו בצעריו. "שמע נא" השיבו רבי אורי בהתרגשות, "אני מוסר לך את זכות תפילת שחרית דהיום, וזכות עצומה זו תעזור לך לשפיע ברכה בפרנסה!".

בערל, ששמץ משגב תפילותיו של רבי אורי הגיע לאזניו, שמח במתנה המקורית ואץ לביתו של רבי מענדל לספר את שגיסו העניק לו.

רבי מענדל שמע על מתנתו של רבי אורי וסבר פניו נשאר חתום. "חזור אליו" צוה הרבי, "ואמרו לו כי בזכות תפילת שחרית לא תוכל לחתן את בנותיך".

בערל נבוך, אך מיהר לעשות את רצונו של הרבי.

רבי אורי שמע את חוות דעתו של גיסו ותמה במקצת. "תפילת שחרית לא מספיקה? אהה, ובכן, לאור מצוקתך הנואשת אני מוכן אף להעניק לך את זכות הנחת התפילין שלי היום!".

בערל מיהר בחשש אל בית הרבי מקאסוב, שגם ממתנה זו לא היה מרוצה. "שוב אליו אל רבי אורי, ואמרו לו כי גם זכות הנחת תפילין לא יעזרו לבנותיך לקנות נדוניה ולהתחתן בכבוד".

רבי אורי נאחז בשרעפים לשמע תגובת גיסו, והחליט כי יתאמץ מעל ומעבר בעבורו. "עוד מצוה חשובה אתן לך" אמר רבי אורי לבערל שהנהגו בראשו ורץ לבית רבי מענדל לספר על ההתפתחות.

אך לאחר דקותיים הופיע בערל שוב בבית רבי אורי, והודיע כי הרבי מקאסוב סובר כי גם במצוה הנוספת לא יוכלו בנותיו להיעזר.

משראה רבי אורי כי כל מסירות נפשו להעניק ממצוותיו היקרות לא מוצאת חן בעיני גיסו מקאסוב, לא נותרה לו ברירה אלא לצעוד לביתו של הגיס הגדול ולשאול מה כן יוכל לעזור לו ליהודי הלז.

כשרבי מענדל שמע את שאלת גיסו נענה ואמר: "מה יוכל היהודי לעשות עם זכויות ומצוות, נשגבות ככל שהתיינה?".

"ומה כן אוכל לתת לו?" תמה לעומתו רבי אורי ורבי מענדל נענה: "נלך שנינו בין בתי היהודים ונקבץ מעות עבור היהודי! זה ודאי יעזור לו".

ושתיה הגיסים הצדיקים סובבו את העיר ודפקו בבתי היהודים תוך שהם מתארים ברגש את מצוקתו של היהודי, ולאחר מספר שעות הגישו לבערל צרור מקשקש, מלא בבלים של יהודים טובים ובטרחת רגליהם של אנשים נעלים.

(מקור: "שרפי קודש" - סיפורים מפי נכד-נינו ה"אמרי חיים" מו"ז ני"ץ)

עד מתי תשב בבית בלי לעשות כלום לבנותינו המתבגרות והולכות?" פנתה האשה לבעלה בנימה שלא מעט טרוניה טוויה בה.

בערל הציץ בה ולא הבין: "וכי מה את רוצה שאעשה? גם ליבי כואב ודואב על שידוכן המתרחק של בנותינו, אך עוד לא נולד ה"מחותן" שיתן את בנו להינשא לבתנו ללא הבטחה שלנו לנדוניה מינימלית, ולי - אין - כסף! את הלא יודעת שאני מקבל כל עבודה שמוגשת לפתחי, בזויה ומעוטת-שכר ככל שתהיה, ולמרות זאת אין בידי כי אם את צרכי היום בדוחק. וכי את רוצה" גיחך בערל, "שאפרוץ לגנזי הפרוץ ואשלח ידי במטמוניו? ..."

נוות הבית התעלמה מטון דיבורו האירוני. "במרחק יומיים הליכה דרומה שוכנת העיירה קאסוב, שם מתגורר הצדיק רבי מענדל בנו של רבי קאפל חסיד. שמעתי", הנמיכה האם את קולה כממתיקת סוד, "על חסרי כל שיצאו מעמו כשביכם סכומים הגונים ביותר מלבד

ברכותיו החמות המלוות אותם בכל דרכיהם. יש הטוענים כי ברשותו מגירה סודית שנתברכה מפי רבו רבי וואלף מטשארני-אוסטראה ובכל עת בה מושיט הוא את ידו אליה מוצא בה ממון".

בערל לא הבין: "על סמך השמועות הרחוקות את רוצה שאפסיד יומיים עבודה בהלך ויומיים נוספים בחזור? מה תאכלו בימים האלו?".

האשה לא ויתרה: "נסתדר. אני והבנות נעבוד יותר ונאכל פחות. אי אפשר להשאיר את המצב כך".

היא צודקת, אי אפשר להשאיר את המצב כך.

...

בשעות הבוקר המוקדמות זכו רגליו העייפות של בערל לדרוך במשעולי קאסוב.

לימינו הזדקרה בקתה גדולה ששלט הכריז עליה "בית הכנסת אורחים". הוא שקל לסור שם קמעא ולהניח לאבריו היגעים, אולם במחשבה שניה החליט שלא זה הזמן. "הגעתי מרחוק כדי להושיע את בנותיי", הזכיר לעצמו. "לנוח אפשר גם בבית".

לאחר מחצית השעה כבר נכנס לחדרו של רבי מענדל, ועם הביטוי בדמותו המאירה נפרץ סכר דמעותיו האצורות מזה שנתיים ומחצה. יבבותיו נקטעו במשפטים בוכיים שנבעו מגרונו המתלעלע והסבירו להצדיק שלמולו את מצבו הקשה.

ארשת צער לבשה את פני הרבי מהשתתפות עמוקה בצעריו של היהודי שמתאמץ בכל יכולתו לפרנס את ביתו ולא עולה בידו. "אתמול הגיע כאן גיסי הקדוש, רבי אורי מסטרעליסק, והתאכסן ברחוב סלאביקה 13. פנה אליו בבקשה וראה מה יוכל לעזור" סיים רבי מענדל.

היהודי פנה לרחוב האמור לא לפני שהשביע את בטנו המקרקרת בפרוסת "לקח" וכוסית יי"ש, וניגש אל

זה לא מספיק. מצבת קדשו של רבי מנחם מענדל

שאלה:

מה מברכים כשרואים ברק ושומעים רעם באותה שנייה?

תשובה: רק "עושה מעשה בראשית".

הרחב דבר:

במשנה (ברכות נד, א) נאמר שעל הברקים והרעמים [ועוד דברים] מברכים "שכוחו וגבורתו מלא עולם", ועל הים הגדול והרים גבוהים מאוד [ועוד דברים] מברכים "עושה מעשה בראשית".

והגמרא (שם נט, א) שואלת: האם הרעמים והברקים אינם מעשה בראשית? מדוע לא מברכים גם עליהם "עושה מעשה בראשית"?

ועונה, שאכן על הברקים ורעמים ניתן לברך את אחד משתי הברכות, או "עושה מעשה בראשית" או "שכוחו וגבורתו מלא עולם", אבל על הים הגדול וכדומה אי אפשר לברך "שכוחו וגבורתו מלא עולם" כי אינם נמצאים בכל העולם, בשונה מברקים וכדומה שמתפרסים ברקיע על פני שטח נרחב ומתאימים להם המילים "מלא עולם".

מעניין, שמנהג ותיק נהגו ישראל לברך על הברק

"עושה מעשה בראשית" ועל הרעם "שכוחו וגבורתו מלא עולם", למרות שכאמור, שתי הברכות שייכות לשניהם. ה"ז (סי' רכז סק"ז) כותב שאינו יודע טעם לכך, ואולי כי ברעמים ניכרים יותר הכח והגבורה.

אבל אסור לשכוח שבעיקרון אפשר לברך על ברקים ורעמים בין "עושה מעשה בראשית" ובין "שכוחו וגבורתו". ולכן אם ראית ברק ומיד שמעת רעם, אם תתחיל לברך בתוך כדי דיבור מהברק תוציא את שניהם ידי חובה בכל ברכה שתברך [והמשנה ברורה (שם סק"ה) כתב שינהגו לברך "עושה מעשה בראשית"], ושוב לא תוכל לברך על השני. יהודי שיברך שתי ברכות במקרה כזה - יעבור על "ברכה לבטלה".

מה שכן, אם כבר התחיל לברך על הברק לדוגמה ורק לאחר תחילת הברכה שמע את הרעם, הברכה חלה רק על הברק (פסק"ת שם ריש אות ז).

ניצוץ לשבת

מחנך גיליון 'ניצוצות', מגזין הלב לכל המשפחה

אצל הספרדים זה טבעי

"נקודה מעניינת שראיתי בכל השנים אצל הרב חשין, שהיה מקרב רבות את הספרדים ובני עדות המזרח. הוא היה משקיע בקירובם רבות ומסר נפשו ממש בעד זה. סיפר אביו "אבא! מדוע אנו לא זוכים לקירוב גדול כמו הספרדים?" ואז אמר לו הרב חשין: "תדע לך, שהספרדים הם הכלים הגדולים ביותר לעניין של רבינו הקדוש, העניין של רבינו מתחבר יותר לספרדים, אצלם זה קיים בצורה הטבעית לקבל את עניין הפשיטות והתמימות, ולכן יש להם כלים גדולים ביותר לקבל את האור..." לכפר ונתן מידי יום ביומו שיעורים לבני עדות המזרח.

נטל את שמונים וחמש שנותיו, רבי וועלוול

מורי ורבי רבי בנימין זאב [ר' וועלוול] חשין זצ"ל, למדני כי "לעולם יהיה אדם - ירא שמים"; קודם כל צריך להיות "אדם"

ואחר כך "ירא שמים". לכן אני מקפיד שבני ישיבתי יקפידו לפני הכל על דרך ארץ ושאר העניינים הגורמים להיות 'אדם' כמלבושים וכדו', ובעיקר הבלתיכתיבה.

"אספר לך סיפור על רבי וועלוועל, ממנו תבין מאי משמע 'להיות אדם'. היה זה זמן קצר לאחר נישואי. הגעתי לביקור בסוכתו של רבי וועלוועל וזוגתי נותרה בחוץ. כשנכנסתי שאלני - 'היכן זוגתך? בבית? אצל ההורים?' משעניתי בשלילה. הוא תמה "מה? כך עושים? משאירים אישה בחוץ לבד?!" לא הועילו כל תחנוני, רבי וועלוועל נטל את שמונים וחמש שנותיו ואת שמירת העיניים המופלגת שלו, שכידוע הייתה נוראה ממש, ויצא בעצמו החוצה כשעניני על הרצפה כדי לקרוא לזוגתי אל הסוכה, הגיש תקרובת ואף נשא דברי חיזוק. ולא די בכך, בשיעור הבא קיבלתי ממנו 'שטיפה' על שהעזתי להותירה בחוץ. זוהי ברסלב האמיתית!

"בעניין הזה חשוב לציין מה שלימדני מורי הרב חשין ועודדני בזה רבות: לא לשנות דרכי אבות לא בלבוש, לא במנהגים, לא בהלכה ובתפילה. העניין של רבינו זה עבודה פנימית, עבודה על המידות ויראת שמים והתקרבות אמיתית לה' יתברך!"

מגזין "ניצוצות" כסליו תשע"ג, מתוך שיחתו של רבי בנימין בצרי שליט"א ראש מוסדות "בית יוסף" בארבע

פתגם השבוע

אצל ילדים קטנים הדמיון והמציאות מעורבים

מתוך הספר 'פיקדון משמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שטרן שליט"א

להצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עמיא שליט"א

נתן בת-בת-שבע ואדל בת-דבורה ציפורה רחמים לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

להצלחת משפחת אוקן | להצלחת משפחת שרון | להצלחת משפחת שילר

ניצוץ בר"ה

סטודיו טאטע

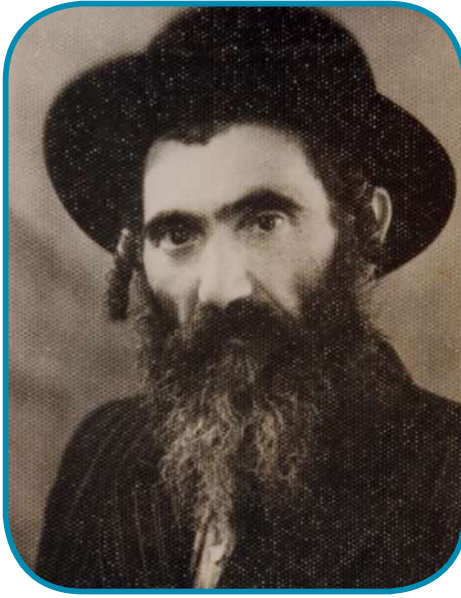
סטודיו ליצירת יהודית

ניצוץ בר"ה | צילום ילדים ומשפחות | מתנות ומזכרות |

tate.odell@gmail.com | 054.844.1858

אבא רבי ישראל

חי בעולמות נשגבים, רבי ישראל דב אודסר זצוק"ל בעצירתו

עד היום הוא נחשב לאחד הדמויות המרתקות המיוחדות והידועות ביותר בחסידות ברסלב ואף מחוצה לה, אך נראה שלא כולם יודעים על גדול עבודתו במסירות נפש ללא מנוחה לילה ויום בצורה שאי אפשר לתאר, עבודה שהחלה מאז גילה את אורו של רבינו הקדוש.

ללמוד, להתפלל ולרקוד

השבוע יחול יום היארצייט רבי ישראל דב אודסר, מגדולי העובדים בדור הקודם ומי שעל שמו הוקמה חברת הפצת ספרי רבינו הקדוש הגדולה בעולם "קרן רבי ישראל דב אודסר".

במגזין ניצוצות של ראש השנה האחרון חשפו ראיון נדיר שנערך עם פנחס אודסר, בן זקוניו של רבי ישראל דב אודסר, שם הוא גולל בתיאור מרתק כיצד נראו חייו של אבא בעיניו של ילדו הקטן. "אנחנו ידענו שאבא שלנו יודע לעשות שלושה דברים: ללמוד, להתפלל ולרקוד", כך סיפר. "כשהוא היה בבית הוא היה עוזר בלי הפסקה, הוא לא הגיע לבית לנוח, אלא לעבוד ולעזור לכולם. חס ושלום להגיד שהוא היה עצלן, אם אמא הייתה מבקשת משהו הוא היה מוסר נפש בשביל זה, אבל ידענו שהוא חייב לעבוד את השם".

לפניו. "אני זוכר את העיניים הבורקות שלו כשהוא רק היה מתחיל לספר. לפני זה אמא הייתה מזגזגת לנו תה לבן שהיא בעצמה הייתה קוטפת בחוץ במשך השבוע, היא הייתה דואגת שיהיה לתה צבע, מנטה או שיבה, העיקר שיהיה עם צבע.

"אנחנו ישבנו סביב השולחן הקטן, אמא הייתה יושבת במטבח, הילדות על הרצפה מסביב ואבא היה מתחיל לספר סיפור אחרי סיפור. הוא לא היה מספר, הוא היה מצגית; כל דמות שהוא דיבר עליה תיארה אותה והתנתק מאיתנו כאילו הוא שם ממש. זו היתה הצגה לכל דבר, ישבנו מרותקים".

מתגעגע בכיסופים

"עד כדי כך אבא היה נשאל לסיפור, שלפעמים כשדיבר על דמויות שהתגעגע אליהן הוא היה עוזר לכמה דקות ונהגם בכיסופים עד שהיינו צריכים להעיר לו, והוא היה כאילו מתעורר מחלום ושואל איפה היינו, ומזכירים לו והוא היה ממשיך שוב בכאלה געגועים כאילו הוא רוצה לחזור לאותה תקופה".

פנחס נזכר בימי השבתות והוא מדגיש כי הן היו כל כך מלאות בשמחה עד שהם כיפרו על שבועות קשים מאד. "באיזה שהוא שלב הבנו כולנו שיש לו מטרה, והוא נוסע אליה ללא מעצורים, והוא עשה זאת באמת כנה, ולא נתן לשום דבר להפריע לו בזה, למען עבודת הקדוש שלו שהייתה במסירות נפש ממש".

פנחס המשיך וסיפר: "הייתה תקופה שכמעט ולא היה כי אם פת לחם בבית ואבא החליט שיתחיל לעבוד לפרנסה, אבל זה לא הלך. בכל עבודה שהתחיל לא החזיק מעמד יותר מכמה ימים, לא יודע אם הוא עבד במקום אחד יותר משבוע בחיים שלו. פתאום הוא היה שוכח את עצמו, והיו מוצאים אותו אומר תהלים או בוכה באיזו סמטה, ומיד היו מפטרים אותו מהעבודה, אימא הבינה מיד שהוא לא שייך לעבודה.

"אבא היה הולך שבועות שלמים ליער, לא ידענו לאיפה, פעם במירון, פעם בירושלים, מסתובב כל היום ביער. ר' נחמן אמר התבודדות בלילה, אבל הוא ביום, בלילה, בצהריים, בבוקר. איפה הוא ישן, מה הוא אכל, אנחנו לא יודעים".

לשמוע סיפורי צדיקים

פנחס משרטט בתיאור מרתק את הימים בהם אבא כן היה מגיע לביתו. "בימים שבהם אבא היה חוזר הביתה היינו מתיישבים סביב השולחן. לאכול לא היה הרבה, אבל השירה עם אבא הייתה הרבה יותר חשובה לנו. שמחה, שירים וריקודים. הוא היה רוקד עד שהוא היה מזיע כולו, כל שבת. הוא היה חוזר על הזמירות עוד פעם ועוד פעם, לבסוף היינו מתיישבים לשמוע מאבא סיפורי צדיקים".

פנחס מתאר את שעת הסיפורים מאת אביו רבי ישראל דב והוא מתרפק על השעה הזו כאילו ניצבת כעת

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי בכולל 'נחלי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

מוקד הזמנות:
1-800-800-148

הספרים והדיסקים של הגה"ח רבי שמואל שטון שליט"א
אצלכם בבית